

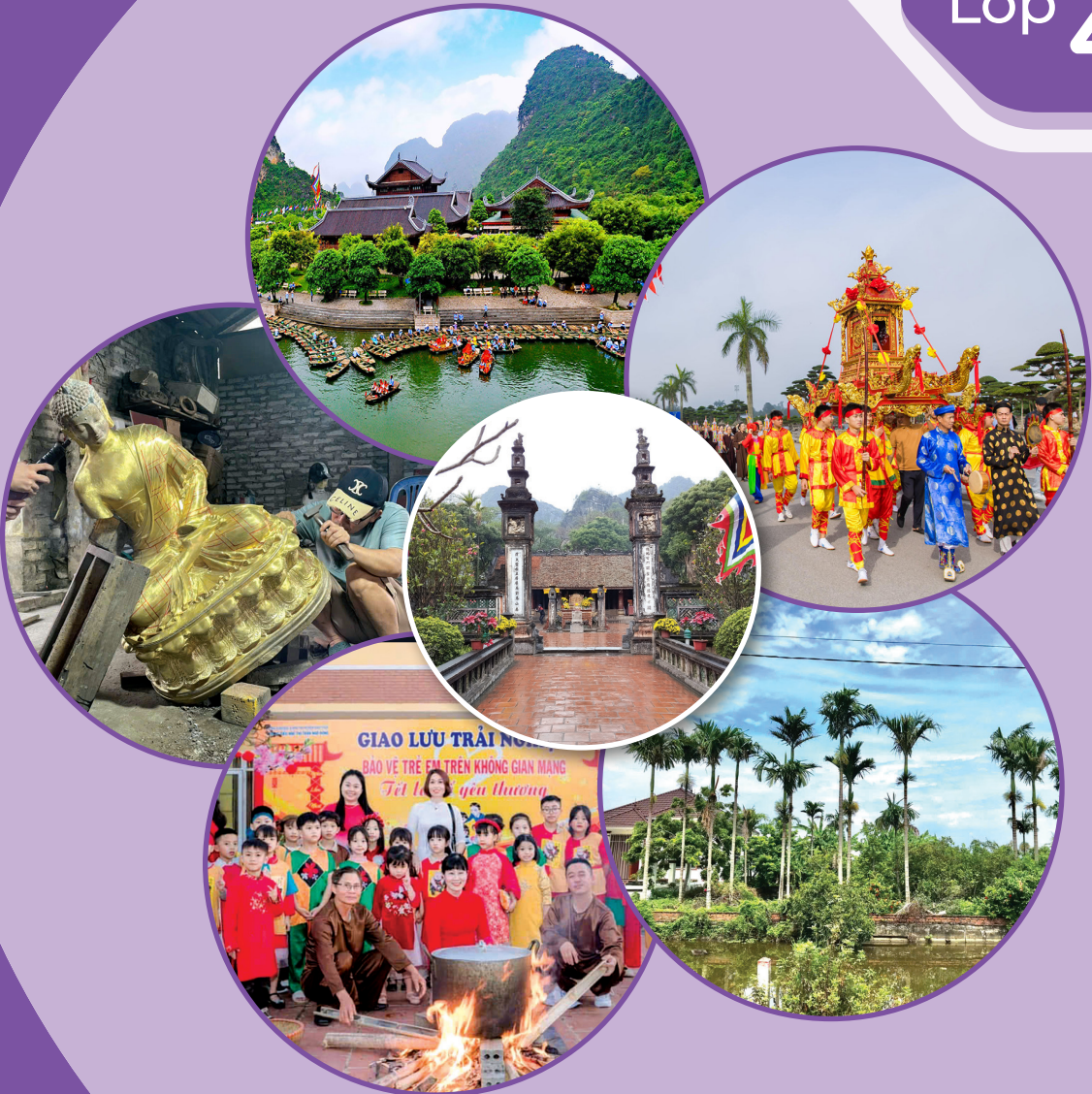
ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH NINH BÌNH
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG

Tỉnh

NINH BÌNH

Lớp 4

ỦY BAN NHÂN DÂN TỈNH NINH BÌNH
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NGÔ QUANG TUỆ (Tổng Chủ biên)
NGUYỄN THUYẾT HƯỜNG (Chủ biên) và các tác giả

TÀI LIỆU GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG
Tỉnh
NINH BÌNH

Lớp **4**

GIẢI THÍCH BIỂU TƯỢNG

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI —————

Học sinh được huy động những kiến thức, kĩ năng, kinh nghiệm của bản thân về các vấn đề có liên quan đến chủ đề bài học.

KHÁM PHÁ —————

Học sinh được tìm hiểu, khám phá nội dung kiến thức theo chủ đề, hoạt động.

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH —————

Học sinh được củng cố kiến thức và rèn luyện các kĩ năng theo mục tiêu của hoạt động.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG —————

Học sinh được vận dụng những kiến thức, kĩ năng đã học và phát huy khả năng sáng tạo.

LỜI NÓI ĐẦU

Các em học sinh lớp 4 yêu quý!

Tài liệu Giáo dục địa phương tỉnh Ninh Bình – Lớp 4 là người bạn đồng hành cùng các em khám phá, tìm hiểu và trải nghiệm về quê hương Ninh Bình.

Tài liệu gồm 9 chủ đề:

- Chủ đề 1: Thiên nhiên và con người Ninh Bình;
- Chủ đề 2: Làng nghề truyền thống ở Ninh Bình;
- Chủ đề 3: Phong tục, tập quán ở Ninh Bình;
- Chủ đề 4: Cố đô Hoa Lư;
- Chủ đề 5: Lễ hội Đền Trần;
- Chủ đề 6: Trò chơi dân gian ở Ninh Bình;
- Chủ đề 7: Hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương;
- Chủ đề 8: Chia sẻ yêu thương, việc thiện nguyện;
- Chủ đề 9: Danh lam thắng cảnh.

Mỗi chủ đề là những hoạt động bổ ích, lí thú, gắn gũi gắn với cuộc sống hằng ngày; thông qua các hoạt động khám phá, trải nghiệm, các em sẽ được tìm hiểu những nét đặc trưng tiêu biểu của quê hương Ninh Bình. Mỗi chủ đề góp phần phát triển phẩm chất, năng lực và tình yêu quê hương, đất nước theo yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông năm 2018.

Tài liệu Giáo dục địa phương tỉnh Ninh Bình – Lớp 4 thực sự có ý nghĩa hơn khi các em biết vận dụng những điều đã học để thực hiện những việc làm, hành động phù hợp với lứa tuổi góp phần gìn giữ phát huy những giá trị tốt đẹp, tiêu biểu của quê hương Ninh Bình ngày càng giàu đẹp, hiện đại, văn minh.

Chúc các em luôn chăm ngoan, học tốt, vui khỏe và ngày càng tiến bộ!

CÁC TÁC GIẢ

MỤC LỤC

Lời nói đầu

3

Chủ đề 1

Thiên nhiên và con người Ninh Bình

5

Chủ đề 2

Làng nghề truyền thống ở Ninh Bình

12

Chủ đề 3

Phong tục, tập quán ở Ninh Bình

20

Chủ đề 4

Cố đô Hoa Lư

23

Chủ đề 5

Lễ hội Đền Trần

29

Chủ đề 6

Trò chơi dân gian ở Ninh Bình

33

Chủ đề 7

Hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương

40

Chủ đề 8

Chia sẻ yêu thương, việc thiện nguyện

44

Chủ đề 9

Danh lam thắng cảnh

48

CHỦ ĐỀ 1

THIÊN NHIÊN VÀ CON NGƯỜI NINH BÌNH

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Chia sẻ những hiểu biết của em về thiên nhiên, con người tỉnh Ninh Bình.

Nghe bài hát hoặc theo dõi video về quê hương Ninh Bình.

KHÁM PHÁ

1 Tìm hiểu một số nét chính về thiên nhiên của tỉnh Ninh Bình.

Quan sát Lược đồ hành chính tỉnh Ninh Bình và cho biết:

- Vị trí địa lý;
- Trung tâm hành chính của tỉnh;
- Số lượng xã, phường trong tỉnh.

Tỉnh Ninh Bình nằm trong vùng Đồng bằng sông Hồng, phía Bắc giáp Thủ đô Hà Nội; phía Đông Bắc giáp tỉnh Hưng Yên; phía Đông Nam giáp biển Đông; phía Tây Bắc giáp tỉnh Phú Thọ; phía Tây Nam giáp tỉnh Thanh Hóa. Diện tích của tỉnh Ninh Bình khoảng 3.943 km², dân số khoảng trên 4 triệu người với 129 xã, phường; trung tâm hành chính của tỉnh đặt tại phường Hoa Lư.

Hình 1.1. Lược đồ hành chính tỉnh Ninh Bình

2 Tìm hiểu đặc điểm tự nhiên của tỉnh Ninh Bình.

Liệt kê một số nét chính về đặc điểm tự nhiên của tỉnh Ninh Bình.

Địa hình tỉnh Ninh Bình có: vùng đồi núi bán sơn địa, vùng đồng bằng, vùng ven biển và bãi bồi.

Ninh Bình có khí hậu nhiệt đới gió mùa nóng ẩm. Thời tiết trong năm được chia làm 4 mùa: xuân, hạ, thu, đông. Trong đó, mùa đông chịu sự ảnh hưởng của gió mùa Đông Bắc, thời tiết khô, lạnh, ít mưa; mùa hạ thời tiết nóng, ẩm, mưa nhiều và thường có bão.

Ninh Bình có hệ thống sông, hồ đa dạng, phân bố đều khắp các khu vực trong tỉnh. Các sông lớn gồm: sông Đáy, sông Châu Giang, sông Hoàng Long, sông Ninh Cơ,... Các hồ lớn gồm: hồ Tam Chúc, hồ Đồng Thái, hồ Vị Xuyên,...

Hình 1.2. Dãy núi đá vôi

Thiên nhiên của Ninh Bình có hệ sinh thái đa dạng gồm: rừng nguyên sinh, núi đá vôi, rừng ngập mặn. Tiêu biểu là Vườn quốc gia Cúc Phương với nhiều loại động vật, thực vật quý hiếm; Vườn quốc gia Xuân Thủy là rừng ngập mặn đầu tiên của Việt Nam và Đông Nam Á đã được UNESCO công nhận là vùng lõi có tầm quan trọng đặc biệt của Khu Dự trữ sinh quyển thế giới Đất ngập nước ven biển Châu thổ Sông Hồng; nơi đây có khoảng 120 loài thực vật, hơn 500 loài động vật, 30 loài bò sát và lưỡng cư.

Hình 1.3. Voọc ở Vườn quốc gia Cúc Phương

Hình 1.4. Chim ở Vườn quốc gia Xuân Thủy

3 Một số hoạt động kinh tế của tỉnh Ninh Bình

Tìm hiểu về các hoạt động sản xuất nông nghiệp, công nghiệp của tỉnh Ninh Bình.

Sản xuất nông nghiệp ở Ninh Bình phát triển mạnh với nhiều sản phẩm nông nghiệp là: lúa, ngô, các loại rau, quả, thủy, hải sản.... Một số địa phương trong tỉnh đã hình thành vùng sản xuất nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao và công nghệ sạch đồng thời đẩy mạnh liên kết giữa sản xuất, chế biến và xuất khẩu. Với truyền thống cần cù, chịu khó, sáng tạo, người dân Ninh Bình đã biết khai thác các tiềm năng của thiên nhiên để phát triển kinh tế, ứng dụng nhiều tiến bộ khoa học kỹ thuật vào chăn nuôi, nuôi trồng thủy sản, hải sản ở vùng đồng bằng, ven biển.

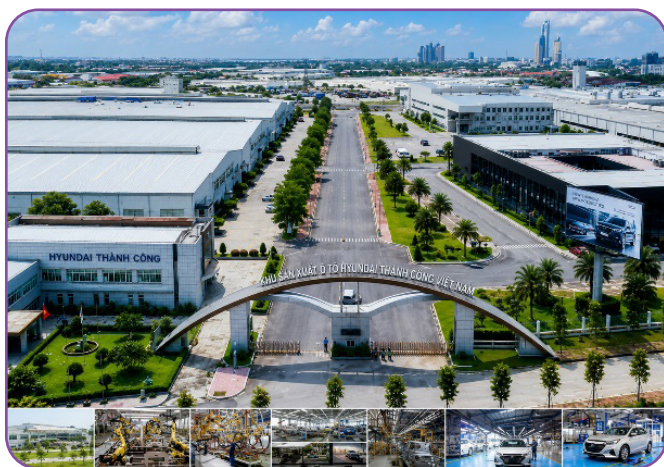

Hình 1.5. Trồng dưa chuột

Hình 1.6. Nuôi trồng thủy sản

Sản xuất công nghiệp ở Ninh Bình tập trung vào những ngành công nghiệp nền tảng như: sản xuất lắp ráp ô tô, xe máy, linh kiện điện tử; may mặc, chế biến nông sản thực phẩm; vật liệu xây dựng... Ở những làng nghề truyền thống, sản xuất thủ công nghiệp phát triển mạnh như: chế tác đá mỹ nghệ, thêu ren, đúc đồng, mỹ nghệ sừng, dệt lụa...

Hình 1.7. Nhà máy sản xuất ô tô Hyundai Thành Công Việt Nam

Hình 1.8. Công nhân sản xuất tại Khu công nghiệp Đồng Văn II

Chia sẻ về các loại hình du lịch của tỉnh Ninh Bình

Với đặc điểm thiên nhiên phong phú, đa dạng cùng hệ thống di sản lịch sử – văn hóa tiêu biểu đã thúc đẩy du lịch của tỉnh Ninh Bình phát triển mạnh, lan tỏa nhanh, thu hút nhiều lượt du khách từ các địa phương trong nước và quốc tế đến thăm. Lợi thế chính để phát triển du lịch Ninh Bình là

các loại hình du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, du lịch biển, du lịch tâm linh gắn với di tích lịch sử - văn hóa,...Các loại hình du lịch đã mang lại việc làm ổn định cho người dân và góp phần thúc đẩy kinh tế - xã hội tỉnh Ninh Bình phát triển bền vững.

Hình 1.9. Khu bảo tồn đất ngập nước Vân Long

Kể tên một số hoạt động sản xuất góp phần phát triển kinh tế ở địa phương em.

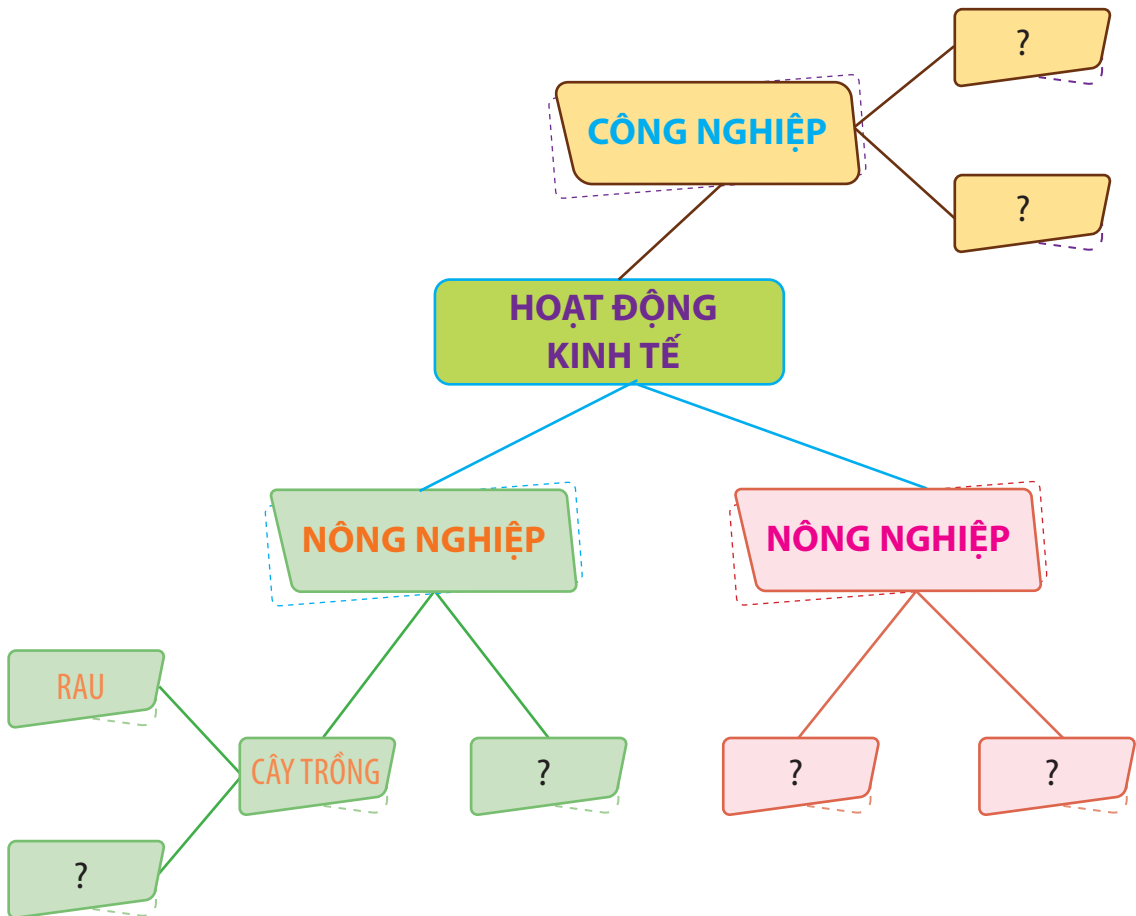

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Lập bảng thông tin về vị trí địa lí tỉnh Ninh Bình (theo mẫu)

Tỉnh Ninh Bình			
Thuộc vùng đồng bằng sông Hồng		Diện tích...	Số xã, phường...
Địa hình gồm 3 vùng	Vùng núi bán sơn địa	...	...
Các tỉnh giáp với Ninh Bình	Phía Bắc giáp Thủ đô Hà Nội	...	...

2 Vẽ sơ đồ tư duy mô tả hoạt động kinh tế ở Ninh Bình.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

Xây dựng ý tưởng thiết kế sản phẩm giới thiệu về thiên nhiên, con người tỉnh Ninh Bình.

Gợi ý:

- Đặc điểm nổi bật về tự nhiên.
- Tình cảm của em đối với thiên nhiên, con người Ninh Bình.
- Những việc em muốn thực hiện để bảo vệ thiên nhiên nơi em sống.

CHỦ ĐỀ 2

LÀNG NGHỀ TRUYỀN THỐNG Ở NINH BÌNH

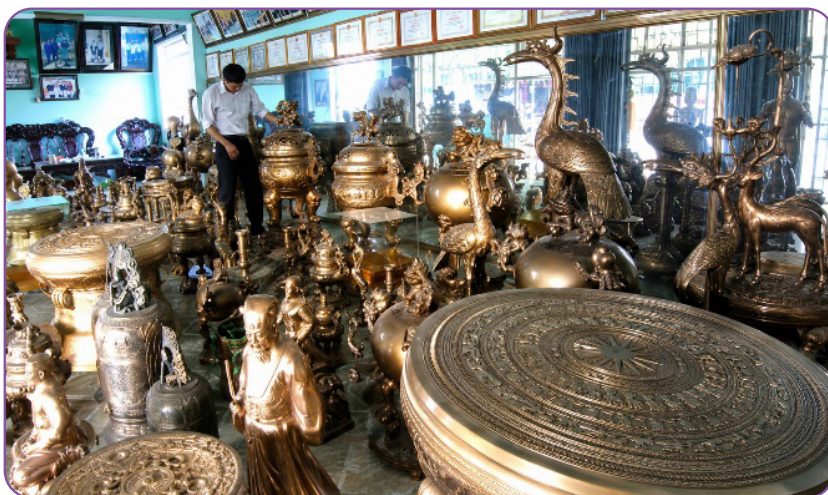

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Quan sát hình ảnh, em hãy kể tên sản phẩm và làng nghề truyền thống ở Ninh Bình.

► Hình 2.1

► Hình 2.2

KHÁM PHÁ

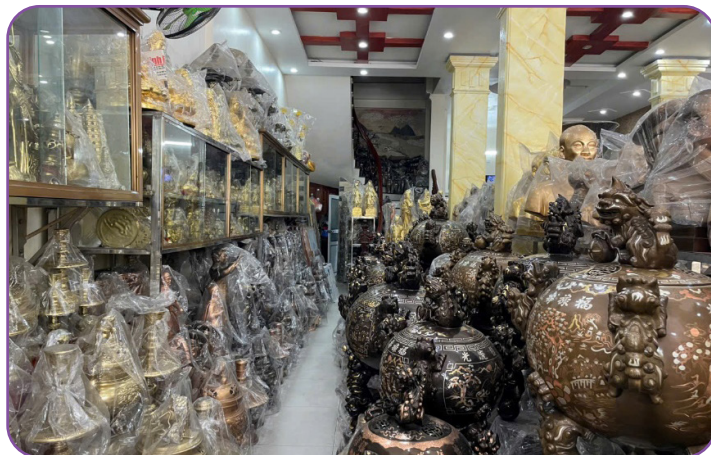
1 Tìm hiểu một số làng nghề truyền thống ở Ninh Bình.

Chia sẻ những thông tin cơ bản ở một số làng nghề truyền thống ở địa phương em.

Ninh Bình có nhiều làng nghề truyền thống nổi tiếng như: làng nghề dệt lụa Nha Xá, làng nghề thêu ren Văn Lâm, làng nghề trống Đọi Tam, làng nghề đúc đồng Tống Xá, làng nghề cá kho Nhân Hậu... Sản phẩm truyền thống của các làng nghề gắn liền với hoạt động sản xuất nông nghiệp và tiểu thủ công nghiệp ở địa phương, phục vụ đa dạng nhu cầu tiêu dùng, xuất khẩu và quảng bá du lịch.

Hình 2.3. Sản phẩm của làng nghề thêu ren Văn Lâm

Hình 2.4. Sản phẩm của làng nghề đúc đồng Tống Xá

2 Tìm hiểu một số hoạt động sản xuất của làng nghề truyền thống ở Ninh Bình.

- Thời gian ra đời của làng nghề.
- Nguyên liệu, vật liệu để làm ra sản phẩm.
- Những hoạt động chính khi làm các sản phẩm.
- Sản phẩm truyền thống của làng nghề.

LÀNG NGHỀ DỆT LỤA NHA XÁ

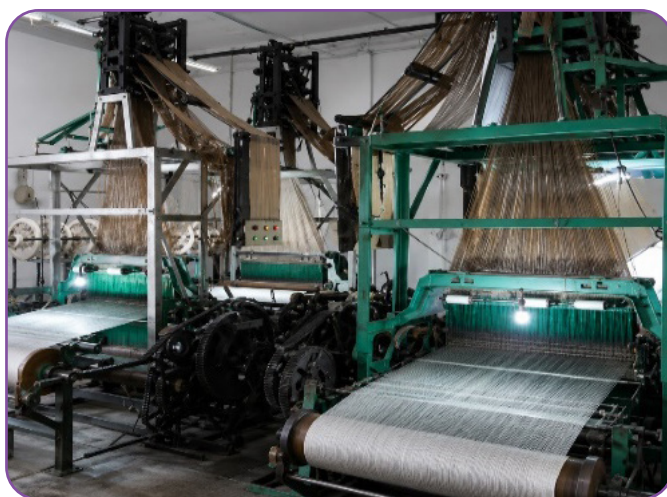
Làng nghề dệt lụa Nha Xá thuộc phường Duy Tân. Từ đầu thế kỉ XIII, nghề ươm tơ dệt lụa được Nhân Huệ Vương Trần Khánh Dư truyền dạy cho dân làng. Trước kia, người dân thường dùng khung cửi để dệt lụa bằng phương pháp thủ công. Ngày nay, người dân đã cải tiến, đưa máy móc hiện đại để thay khung cửi dệt lụa. Các sản phẩm truyền thống của làng nghề dệt lụa Nha Xá chủ yếu là lụa được làm từ sợi tơ tằm. Đặc biệt, người dân ở làng nghề dệt lụa Nha Xá đã dùng những chất liệu từ thiên nhiên như: củ nâu, cánh kiến, lá bàng, lá trầu không... để nhuộm thành những màu sắc khác nhau, tạo nên sản phẩm lụa chất lượng tốt, bền màu, an toàn khi sử dụng và góp phần bảo vệ môi trường.

Hình 2.5. Máy quay tơ

Hình 2.6. Máy cán tơ

Hình 2.7. Máy dệt

Hình 2.8. Sản phẩm lụa

LÀNG NGHỀ TRỐNG ĐỒI TAM

Làng nghề trống Đồi Tam ở phường Tiên Sơn đã có từ lâu đời, tương truyền khoảng hơn 1000 năm. Nghề làm trống đòi hỏi kỹ thuật cao và khéo léo, được các nghệ nhân truyền lại cho thế hệ sau trong gia đình và làng nghề. Nguyên liệu làm trống chủ yếu là da trâu và gỗ mít. Da trâu được bào hết lớp màng, ngâm nước, khử mùi rồi phơi khô. Gỗ mít được cắt thành nhiều khúc, sau đó pha thành từng dăm trống. Tùy theo kích thước của trống để xác định số lượng dăm, độ cong, độ dẻo của dăm để khi ghép thành tang trống phải vừa khít. Khi bung trống: căng tròn da trâu lên bề mặt trống, dùng đinh bằng tre đóng cố định vào thân trống. Cuối cùng là trang trí trống với nhiều màu sắc, họa tiết đa dạng cho các loại trống: trống đại, trống đối, trống chèo, trống cơm, trống trường, trống múa lân... Trống của làng nghề Đồi Tam được tiêu thụ khắp cả nước và giới thiệu đến nhiều bạn bè quốc tế.

Hình 2.9. Gỗ mít được pha thành dăm

Hình 2.10. Ghép các dăm lại thành tang trống

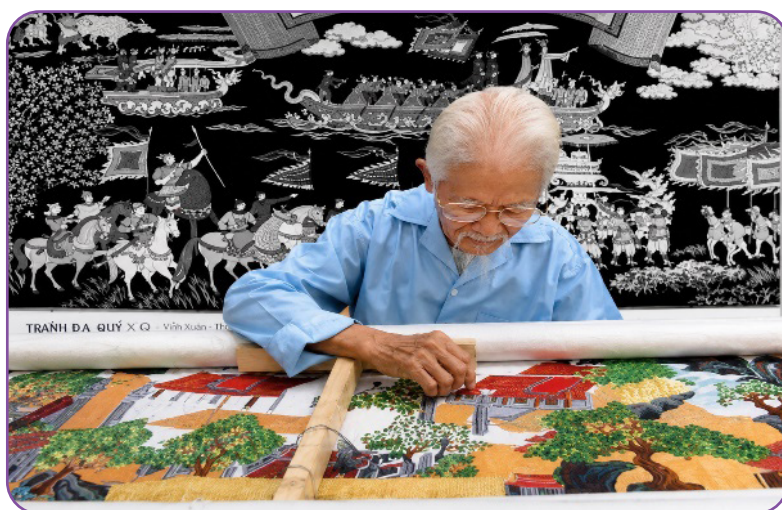
Hình 2.11. Bung trống

Hình 2.12. Trang trí trống

LÀNG NGHỀ THÊU REN VĂN LÂM

Làng nghề thêu ren Văn Lâm được hình thành cách đây khoảng 700 năm ở phường Nam Hoa Lư. Trước đây, người dân làng nghề thêu Văn Lâm chủ yếu thêu các sản phẩm phục vụ nghi lễ, lễ hội. Ngày nay, làng nghề đã mở rộng sản xuất thêm các sản phẩm như: tranh thêu, khăn thêu, chăn, gối, quần áo thời trang,... Nguyên liệu chủ yếu để thêu ren là vải, các loại chỉ thêu... Một trong những sản phẩm nổi tiếng của làng nghề là bức tranh “Cội nguồn” chiều dài 200 m, chiều rộng 3 m có hình ảnh Cố đô Hoa Lư được 700 người thợ thêu nhân dịp kỉ niệm 1000 năm Thăng Long – Hà Nội. Các sản phẩm của làng nghề thêu ren Văn Lâm được người dân trong nước và du khách khách quốc tế sưu tầm và sử dụng.

Hình 2.13. Nghệ nhân và bức tranh thêu “Cội nguồn”

LÀNG NGHỀ ĐÚC ĐỒNG TỔNG XÁ

Làng nghề đúc đồng Tống Xá thuộc xã Ý Yên, được hình thành vào cuối thế kỉ XII thời nhà Lý. Các sản phẩm đúc đồng nổi tiếng như: tượng Phật, tượng đài danh nhân, đồ thờ cúng, đồ mỹ nghệ... Để tạo nên một sản phẩm hoàn chỉnh các nghệ nhân làng Tống Xá phải thực hiện nghiêm ngặt các công đoạn phức tạp, đòi hỏi tay nghề cao và kinh nghiệm lâu năm đó là: tạo khuôn, nấu chảy đồng, rót đồng lỏng vào khuôn và hoàn thiện. Sau khi đúc, sản phẩm còn phải trải qua mài, dũa, chạm khắc hoa văn, đánh bóng hoặc làm màu để tạo nên độ tinh xảo, bền đẹp trong chế tác. Sản phẩm của

làng nghề đúc đồng Tống Xá được người dân khắp các địa phương trong cả nước ưa chuộng và sử dụng.

Hình 2.14. Cổng làng nghề đúc đồng Tống Xá

Hình 2.15. Một số sản phẩm của làng nghề đúc đồng Tống Xá

Kể thêm một số sản phẩm của làng nghề truyền thống khác ở Ninh Bình mà em biết.

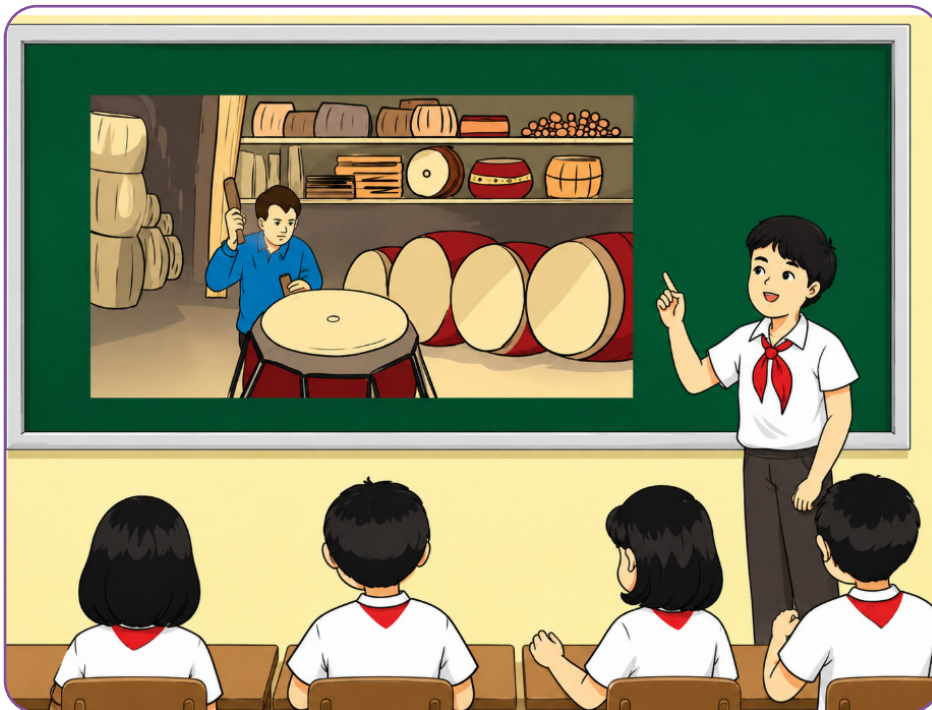

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Đóng vai hướng dẫn viên du lịch giới thiệu về một làng nghề truyền thống ở Ninh Bình mà em thích.

Gợi ý:

- Tên và địa điểm của làng nghề;
- Sản phẩm truyền thống nổi tiếng của làng nghề;
- Các bước làm sản phẩm;
- Đề xuất biện pháp để gìn giữ, bảo vệ làng nghề truyền thống.

2 Lập kế hoạch cùng người thân (bố, mẹ, thầy, cô) tham quan một làng nghề truyền thống.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

Tham quan một làng nghề truyền thống ở địa phương.

CHỦ ĐỀ 3

PHONG TỤC, TẬP QUÁN Ở NINH BÌNH

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Cùng hát một bài hát về chủ đề *Ngày Tết quê em*.

KHÁM PHÁ

1 Tìm hiểu một số phong tục tập quán ở Ninh Bình.

Chia sẻ những thông tin cơ bản về phong tục tập quán ở Ninh Bình.

Một số phong tục tập quán ở Ninh Bình được kế thừa từ các giá trị văn hoá truyền thống của dân tộc Việt Nam nhưng mang đậm bản sắc riêng, đặc trưng của các địa phương ở tỉnh Ninh Bình. Một số phong tục tập quán tiêu biểu: tục rước oản các già tại làng Thần Nữ (phường Đồng Văn), tục ăn Tết lại ở làng Thượng Thọ (xã Bình Mỹ), tục xin lửa lấy may đêm giao thừa (tại đình Cát Đằng, xã Vạn Thắng và làng Tân, xã Thanh Liêm), tục đi chợ Viềng đầu năm, tục lễ hội Báo Bản làng Nộn Khê... Ngày nay, các phong tục tập quán ở Ninh Bình vẫn được nhân dân duy trì và gìn giữ.

2 Tìm hiểu hoạt động về một phong tục, tập quán ở Ninh Bình.

TỤC ĂN TẾT LẠI

Tục ăn Tết lại ở làng Thượng Thọ, xã Bình Mỹ bắt nguồn từ cuộc hành quân thần tốc của vua Quang Trung ra Thăng Long đại phá quân Thanh vào mùa xuân năm Kỷ Dậu (1789). Hằng năm, sau tết Nguyên đán, nhân dân làng Thượng Thọ lại tung bừng chuẩn bị cho ngày ăn Tết lại vào mùng 8 tháng Giêng: ngày mùng 6, nhân dân rước kiệu quanh làng về đền thờ Quận công Đặng Xuân Bảo để tế; ngày mùng 7, các hoạt động vui chơi giải trí, các trò chơi dân gian được tổ chức; sáng mùng 8, làng tế lễ trọng thể.

Lễ vật dâng tế ngoài hương đăng, hoa quả, còn có hai thứ không thể thiếu được đó là bát cá quả nấu ám và một con cá chép nướng. Tương truyền, đây là những món ăn được Ông dùng trong ngày hội khao thưởng quân sĩ khi xưa. Vào dịp này, dân làng tung bừng tổ chức lễ hội, từng gia đình đều làm lễ cúng.

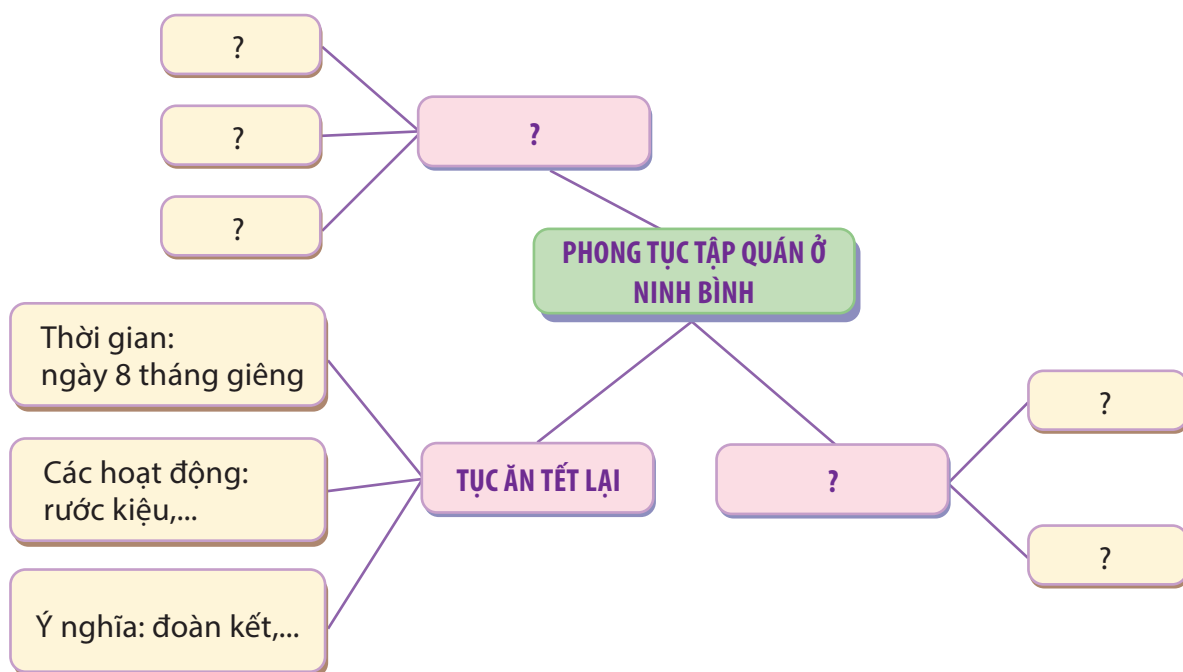

Hình 3.1. Cổng làng Thượng Thọ (xã Bình Mỹ)

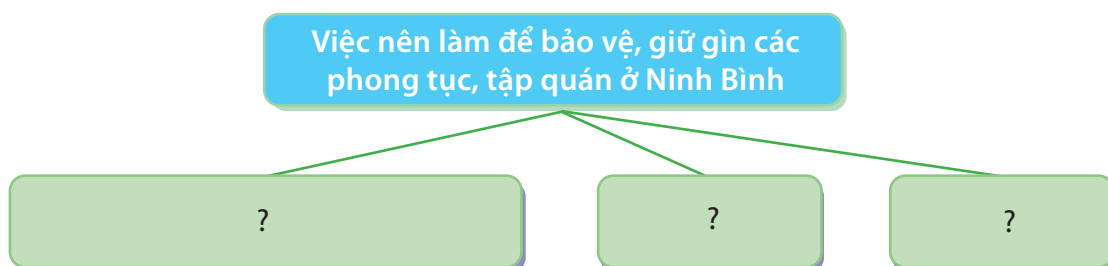

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Vẽ sơ đồ tư duy thể hiện thông tin về một số phong tục, tập quán ở Ninh Bình.

2 Xác định một số việc làm để giữ gìn các phong tục, tập quán ở Ninh Bình.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

Cùng người thân tìm hiểu về phong tục, tập quán nơi em sống theo gợi ý.

CHỦ ĐỀ 4

CỐ ĐÔ HOA LƯ'

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Trò chơi: Tìm tên đúng cho hình ảnh

Gắn tên cho mỗi hình ảnh của khu di tích lịch sử – văn hoá nổi tiếng ở tỉnh Ninh Bình.

KHÁM PHÁ

1 Khái quát về Cố đô Hoa Lư.

a) Tìm hiểu về Cố đô Hoa Lư

Gợi ý:

- Tên, địa điểm của các danh lam thắng cảnh trong quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư;
- Các triều đại đã đóng đô ở Hoa Lư;
- Một số công trình mang kiến trúc độc đáo, tiêu biểu.

Hình 4.1. Sơ đồ quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư

Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư rộng khoảng 300 héc ta thuộc địa phận phường Tây Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình. Đây là Khu di tích với các công trình kiến trúc tường thành, hang động, đền, chùa, lăng... có giá trị lịch sử và văn hoá.

Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư là kinh đô, trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá của ba triều đại là triều Đinh (968 – 980), triều Tiền Lê (980 – 1009) và đầu triều Lý (1009 – 1010). Năm 1010, sau khi lên ngôi,

Vua Lý Thái Tổ đã quyết định dời (mang nghĩa di dời, rời là rời đi) đô từ Hoa Lư về thành Đại La (Thăng Long) và Hoa Lư trở thành cố đô.

Nơi đây hiện còn lưu giữ hệ thống các công trình kiến trúc nghệ thuật và di tích lịch sử tiêu biểu, nổi bật như: đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng, đền thờ Vua Lê Đại Hành, đền thờ Công chúa Phất Kim, chùa Nhất Trụ, chùa Kim Ngân, chùa Cổ Am...

b) Tìm hiểu về giá trị lịch sử – văn hoá của một số công trình tiêu biểu trong quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư.

Gợi ý:

- Tên công trình và các giá trị lịch sử - văn hoá;
- Đặc điểm nổi bật về kiến trúc, nghệ thuật tạo ấn tượng với người dân và du khách.

c) Kể tên những công trình trong quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư có giá trị văn hoá – lịch sử.

2 Tìm hiểu một số công trình tiêu biểu trong Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư.

ĐỀN THỜ VUA ĐINH TIÊN HOÀNG

Đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng là một di tích tiêu biểu được xây dựng sau khi Vua Lý Thái Tổ dời đô từ Hoa Lư ra Thăng Long (năm 1010). Đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng là một kiến trúc độc đáo của nghệ thuật chạm khắc gỗ và đá ở Việt Nam, có tổng diện tích khoảng 5 héc ta. Khu đền được bố trí các công trình: Ngọ môn quan (cổng ngoài), qua Ngọ môn quan có sập đá nhỏ ở chính giữa, tiếp đến là Nghi môn ngoại (cửa ngoài) gồm 3 gian. Qua Nghi môn ngoại là trục đường chạy giữa hai hồ nước được kè đá. Đi tiếp vào phía trong là đến Nghi môn nội (cửa trong).

Đứng ở Nghi môn nội, nhìn về phía bên trái là nơi thờ phụ mẫu của Vua Đinh Tiên Hoàng (tên gọi là nhà Khải Thánh). Đối diện nhà Khải Thánh là nhà Vọng, nơi bàn việc tế lễ, nay được dùng để trưng bày các cổ vật khai quật tại Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư. Đi tiếp vào phía trong,

qua hai cột trụ là Sân chầu. Cuối cùng là đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng, các hoàng tử và các vị công thần của nhà Đinh. Ngay trước Bái đường có Long sàng được tạc đá xanh nguyên khối. Năm 2017, cặp Long sàng đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng được Thủ tướng Chính phủ công nhận là bảo vật quốc gia.

Hình 4.2. Toàn cảnh đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng

Hình 4.3. Ngọ môn quan (cổng ngoài)

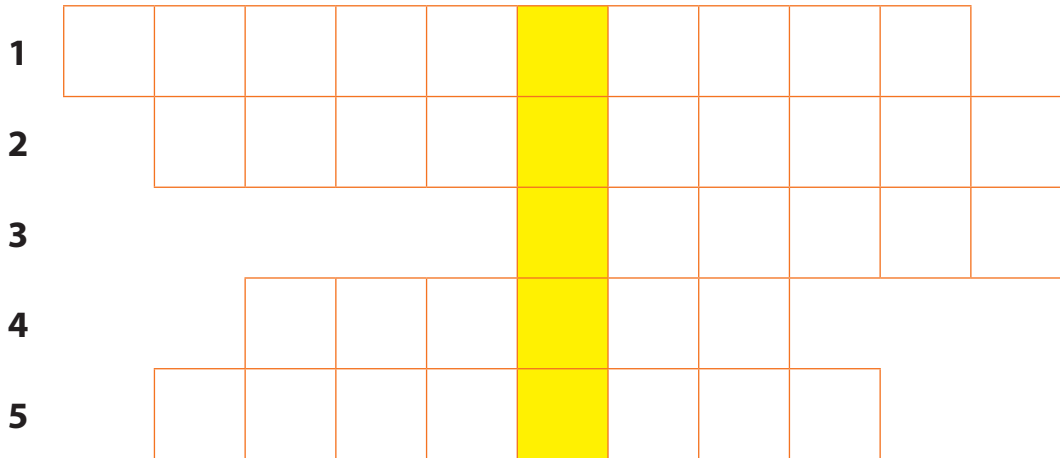

Hình 4.4. Nghi môn ngoại (cửa ngoài)

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Giải ô chữ

Gợi ý:

- **Hàng ngang số 1:** Đây là nơi lưu giữ cột kinh Phật bảo vật Quốc gia.
- **Hàng ngang số 2:** Đây là tên núi có tượng đài Anh hùng Lương Văn Tụy.
- **Hàng ngang số 3:** Đây là tên gọi khác của Tuyết tịnh cốc.
- **Hàng ngang số 4:** Đây là tên làng nghề thêu ren ở phường Nam Hoa Lư, được hình thành cách đây khoảng 700 năm.
- **Hàng ngang số 5:** Đây là tên của tòa nhà thờ công đồng ở đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng.

2 Đề xuất biện pháp bảo tồn, phát huy giá trị lịch sử - văn hoá của Cố đô Hoa Lư.

Tên công trình	Biện pháp
Đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng	– Giới thiệu đến bạn bè trong nước và quốc tế; – Xây dựng kịch bản về sự kiện lịch sử;

	– Làm sản phẩm mô hình, biểu tượng, quảng bá hình ảnh Đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng; – Tích cực tham gia các hoạt động chăm sóc, trải nghiệm thực tế; – ...
?	?
?	?

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

1 Đóng vai hướng dẫn viên du lịch, giới thiệu về quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư mà em ấn tượng.

Gợi ý:

- Tên công trình;
- Địa điểm;
- Công trình đó gắn với nhân vật lịch sử nào;
- Mô tả nét chính về kiến trúc;
- Nêu cảm nghĩ của em về công trình đó.

2 Lập kế hoạch thực hiện những việc làm để bảo tồn và phát huy giá trị của quần thể di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư.

CHỦ ĐỀ 5

LỄ HỘI ĐỀN TRẦN

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Quan sát hình ảnh và đoán tên của di tích lịch sử – văn hóa trong hình:

Hình 5.1

KHÁM PHÁ

1 Tìm hiểu về lễ hội Đền Trần

a) Chia sẻ những thông tin cơ bản về lễ hội Đền Trần.

Gợi ý:

- Thời gian, địa điểm tổ chức lễ hội;
- Nhân vật lịch sử gắn với lễ hội;
- Mục đích, ý nghĩa của lễ hội.

Lễ hội Đền Trần được tổ chức vào tháng Giêng và tháng Tám hằng năm tại di tích quốc gia đặc biệt Đền Trần, Chùa Phổ Minh, Đền Bảo Lộc thuộc phường Nam Định. Tháng Giêng vào đêm 14 và rạng sáng ngày 15 Âm lịch, lễ Khai ấn cầu cho quốc thái, dân an, mưa thuận, gió hoà, thiên hạ thái bình, thịnh trị. Lễ hội tháng Tám từ ngày 15 đến ngày 20 Âm lịch, đây là dịp để nhân dân thành kính tri ân công đức và tưởng nhớ các vua Trần và danh tướng thời Trần, đặc biệt là Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn.

b) Tìm hiểu một số hoạt động chính trong lễ hội Đền Trần.

Chỉ ra những hoạt động chính của phần Lễ, phần Hội trong lễ hội Đền Trần.

PHẦN LỄ

Mở đầu là lễ rước kiệu từ đình Túc Mặc đến Đền Trần, với các nghi thức truyền thống thu hút đông đảo người dân tham dự. Đoàn rước kiệu dừng tại chùa Phổ Minh để dâng hương bái yết Đức Vua, Phật Hoàng Trần Nhân Tông. Kiệu rước về đến Thiên Trường, tại đây nhân dân thành kính dâng hương, tưởng nhớ các vua Trần và dâng hương tại đền Cố Trạch, nơi thờ Quốc công Tiết chế Hưng Đạo Đại Vương Trần Quốc Tuấn.

Hình 5.2. Lễ rước kiệu tại lễ hội Đền Trần

PHẦN HỘI

Lễ hội Đền Trần có nhiều hoạt động văn hóa, văn nghệ và thể thao hấp dẫn. Phần hội diễn ra sôi nổi với các trò chơi dân gian như xếp chữ, cờ bỏi, đấu vật,... thu hút đông đảo người dân và du khách tham gia, cổ vũ. Các trò chơi thể hiện tinh thần thượng võ, trí tuệ và bản sắc hào khí Đông A. Các hoạt động múa rối nước, biểu diễn võ thuật, múa lân – sư – rồng; hát chèo, hát văn góp phần làm phong phú thêm không khí lễ hội.

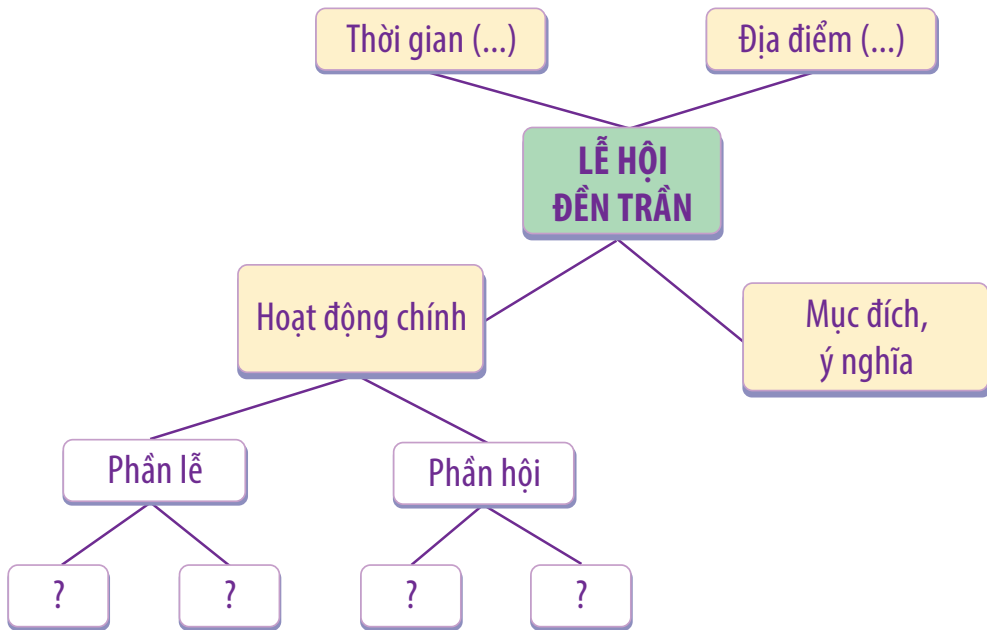
Hình 5.3. Đấu vật

Chia sẻ những điều em ấn tượng về lễ hội đền Trần.

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Vẽ sơ đồ tư duy giới thiệu về lễ hội Đền Trần:

2 Giới thiệu một số hình ảnh về lễ hội Đền Trần em đã sưu tầm.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

Thiết kế sản phẩm giới thiệu về một hoạt động ở lễ hội Đền Trần mà em thích.

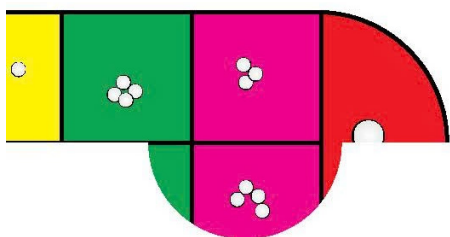
CHỦ ĐỀ 6

TRÒ CHƠI DÂN GIAN Ở NINH BÌNH

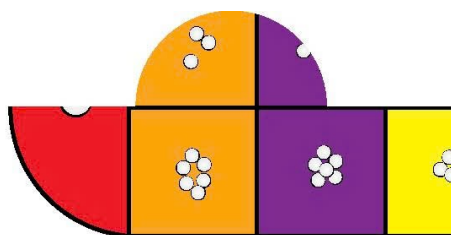

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

- 1 Tham gia trò chơi “Nhanh tay, nhanh mắt” để ghép các mảnh ghép thành một hình hoàn chỉnh.

► Hình 6.1

► Hình 6.2

► Hình 6.3

► Hình 6.4

- 2 Chia sẻ điều em biết về trò chơi trong hình ảnh vừa ghép được.

KHÁM PHÁ

- 1 Tìm hiểu về trò chơi dân gian ở Ninh Bình.

Đọc đoạn thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

- Kể tên một số trò chơi dân gian có ở Ninh Bình.
- Cho biết, ở nơi em sống có trò chơi dân gian nào?

Ninh Bình là vùng đất giàu bản sắc văn hóa với nhiều trò chơi dân gian phong phú, được lưu giữ và phát huy trong đời sống cộng đồng. Trong các lễ hội, nhiều trò chơi đặc sắc được tổ chức như thi kéo co tại lễ hội đền Ngọc Tiên (xã Xuân Hồng), vật cầu bùn ở lễ hội Báo Bản (xã Yên Từ), vật cầu bùn ở lễ hội làng Tống Xá (xã Ý Yên), hay thi bắt vịt tại lễ hội đình Cả (phường Mỹ Lộc); đua thuyền ở lễ hội chùa Bà Đanh (phường Kim Bảng) và lễ hội đình đá An Mông (phường Tiên Sơn)... Trò chơi tại các lễ hội thường diễn ra sôi nổi, góp phần tạo nên không khí vui tươi, gắn kết cộng đồng. Đặc biệt, tại vùng đất Cố đô Hoa Lư, một số trò chơi dân gian còn gắn với yếu tố lịch sử như hội thi kéo chữ “Thái Bình” hay hội thi chèo thuyền tại Khu di tích Quốc gia đặc biệt Cố đô Hoa Lư...

Hình 6.5. Vật cầu bùn tại lễ hội làng Tống Xá (xã Ý Yên)

Hình 6.6. Thi kéo co tại lễ hội đền Ngọc Tiên (xã Xuân Hồng)

Trong cuộc sống thường ngày, trẻ em vẫn cùng nhau chơi nhiều trò chơi dân gian quen thuộc như: mèo đuổi chuột, bịt mắt bắt dê, ô ăn quan, cướp cờ, rồng rắn lên mây, chi chi chành chành... Mỗi trò chơi có thể khác biệt đôi chút về tên gọi và luật chơi giữa các địa phương song đều mang đến cho các bạn nhỏ niềm vui và sự thoải mái.

Hình 6.7. Trò chơi ô ăn quan

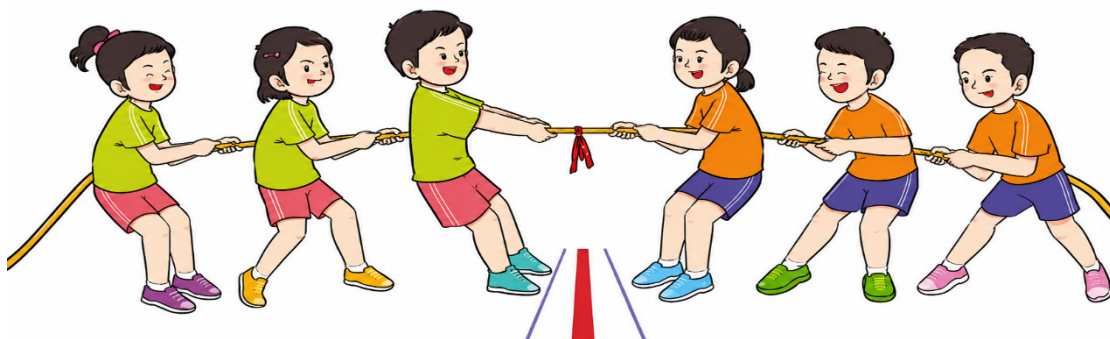
Hình 6.8. Trò chơi mèo đuổi chuột

2 Tìm hiểu cách chơi và ý nghĩa của một số trò chơi dân gian ở Ninh Bình.

Đọc thông tin và quan sát hình ảnh, em hãy:

Lựa chọn và nêu cách chơi về một trò chơi dân gian ở Ninh Bình.

a. Trò chơi Kéo co

Trò chơi kéo co là một trò chơi dân gian thể hiện tinh thần đoàn kết và sức mạnh tập thể. Để chuẩn bị, cần có một sợi dây thừng dài khoảng 10 – 15 m, buộc một dải vải ở giữa để làm dấu và kẻ một vạch trên sân làm ranh giới giữa hai đội.

Khi bắt đầu, người chơi được chia thành hai đội có số lượng bằng nhau, xếp thành hai hàng dọc đối diện qua vạch ranh giới (những người khỏe thường đứng ở vị trí đầu hàng). Khi có hiệu lệnh của trọng tài, cả hai đội cùng kéo dây về phía mình. Đội nào kéo được đối phương qua vạch ranh giới trước sẽ giành chiến thắng.

Trò chơi không chỉ mang lại không khí vui tươi, sôi nổi mà còn giúp rèn luyện sức khỏe và tinh thần phối hợp giữa các thành viên. Trước khi chơi, cần kiểm tra dụng cụ và sân bãi để đảm bảo an toàn.

b. Trò chơi *Mèo đuổi chuột*

Trò chơi mèo đuổi chuột tái hiện cuộc rượt đuổi giữa mèo và chuột trong tự nhiên. Khi bắt đầu, khoảng 5 – 10 bạn nhỏ nắm tay nhau thành một vòng tròn lớn, đóng vai trò như những “hang” để chuột di chuyển. Một bạn làm mèo và một bạn làm chuột; mèo có nhiệm vụ đuổi bắt, còn chuột tìm cách chạy trốn bằng cách di chuyển linh hoạt bên trong, bên ngoài vòng tròn và luồn qua các “hang”.

Các bạn đứng thành vòng tròn luôn nắm tay nhau; khi chuột chạy đến thì giơ tay lên để tạo lối đi, còn khi mèo đến thì hạ tay xuống nhằm gây khó khăn cho mèo. Tuy nhiên, người làm “hang” chỉ được hạ tay để cản trở, không được đứng chắn đường hoặc giữ mèo lại. Trong quá trình chơi, mọi người cùng hát bài đồng dao:

Chuột nhắt chít chít
Mèo con meo meo
Chẳng chạy được đâu
Mèo con nhanh chân
Tóm ngay chuột nhắt
Chít chít chít chít.

Khi kết thúc bài đồng dao mà mèo vẫn chưa bắt được chuột thì mèo thua và đổi người chơi; nếu mèo bắt được chuột, hai bạn sẽ đổi vai cho nhau. Trò chơi không chỉ mang lại niềm vui mà còn giúp rèn luyện sự nhanh nhẹn, khéo léo và tinh thần phối hợp của người chơi.

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Giới thiệu về một trò chơi dân gian ở Ninh Bình theo gợi ý:

Gợi ý:

- Tên trò chơi;
- Dụng cụ (nếu có);
- Luật chơi;
- Cách chơi;
- Ý nghĩa của trò chơi.

2 Chơi một trò chơi dân gian ở Ninh Bình.

Có rất nhiều trò chơi dân gian để chúng mình chơi cùng nhau đấy.

Bịt mắt bắt dê

Nhảy dây

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

- 1 Tìm hiểu về một trò chơi truyền thống khác có ở địa phương em và làm thẻ trò chơi.

THẺ TRÒ CHƠI:

Dụng cụ (nếu có):

Luật chơi:

Cách chơi:

.....

Ý nghĩa:

Cảm nghĩ của em về trò chơi:

.....

- 2 Chia sẻ với bạn thẻ trò chơi em đã hoàn thành.

CHỦ ĐỀ 7

HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG Ở ĐỊA PHƯƠNG

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Kể tên một số hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương em.

Hình 7.1. Học sinh Trường Tiểu học Đạo Lý nghe giới thiệu về đình làng Đồng Vũ, nơi thành lập chi bộ Đảng Cộng sản đầu tiên ở huyện Lý Nhân (nay là xã Bắc Lý)

KHÁM PHÁ

1 Tìm hiểu về các hoạt động giáo dục truyền thống ở Ninh Bình.

a) Kể tên các hoạt động giáo dục truyền thống ở Ninh Bình.

b) Giới thiệu một hoạt động giáo dục truyền thống mà em đã tham gia.

GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG YÊU QUÊ HƯƠNG, ĐẤT NƯỚC

Ninh Bình luôn quan tâm đến công tác giáo dục truyền thống cho học sinh để giữ gìn và phát huy những truyền thống tốt đẹp của quê hương, đất nước, với nhiều hoạt động giáo dục phong phú mang ý nghĩa giáo dục như: chăm sóc nghĩa trang liệt sĩ, thăm hỏi các gia đình thương binh, bệnh binh, bà mẹ Việt Nam Anh hùng; mời cựu chiến binh, các anh hùng lực lượng vũ trang đến nói chuyện về truyền thống của quê hương, đất nước; tổ chức các hội thi tìm hiểu lịch sử, truyền thống của quê hương Ninh Bình,... Thông qua các hoạt động giáo dục đó, thế hệ trẻ đã có nhiều việc làm để phát huy truyền thống tốt đẹp của quê hương và nâng cao trách nhiệm trong việc giữ gìn lịch sử, văn hoá của tỉnh Ninh Bình.

Hình 7.2. Học sinh nghe giới thiệu tại đền thờ Vua Đinh Tiên Hoàng

GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG TƯƠNG THÂN, TƯƠNG ÁI

Truyền thống tương thân, tương ái là nét đẹp văn hoá có từ lâu đời của dân tộc Việt Nam. Phát huy giá trị truyền thống đó, người dân Ninh Bình luôn đoàn kết, gắn bó, xây dựng nên khối đại đoàn kết toàn dân tộc ở các địa phương. Các hoạt động giáo dục truyền thống được chú trọng như: phát động phong trào “Mái ấm tình thương”, “Lá lành đùm lá rách”, “Tết vì bạn nghèo”, “Xe đạp 1000 đồng”,.... được đông đảo học sinh hưởng ứng

và tham gia. Thông qua các hoạt động giáo dục truyền thống đã nâng cao tinh thần tương thân, tương ái, giáo dục các thế hệ thanh thiếu niên và nhi đồng ý nghĩa tốt đẹp, giá trị nhân văn được người dân Ninh Bình gìn giữ từ bao đời nay.

Hình 7.3. Học sinh tham gia quyên góp ủng hộ đồng bào miền Trung

c) Kể thêm một số hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương mà em biết.

2 Xây dựng kế hoạch tham gia một trong các hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương.

- Tên hoạt động;
- Thời gian dự kiến tham gia;
- Việc làm dự kiến tham gia;
- Làm sản phẩm giới thiệu;
- Nêu cảm nghĩ khi tham gia hoạt động giáo dục truyền thống.

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Kể lại những việc em đã làm cùng bạn bè khi tham gia hoạt động giáo dục truyền thống ở địa phương.

- Tên hoạt động đã tham gia;
- Những người cùng tham gia;
- Những việc đã thực hiện;
- Cảm nghĩ và mong muốn sau khi tham gia.

2 Gắn tên hoạt động giáo dục truyền thống với hình ảnh phù hợp.

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

Cùng người thân thực hiện những việc làm phù hợp để phát huy truyền thống tốt đẹp nơi em sống.

CHỦ ĐỀ 8

CHIA SẺ YÊU THƯƠNG, VIỆC THIỆN NGUYỆN

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Cùng nghe và hát theo bài “Sức mạnh của nhân đạo” của nhạc sĩ Phạm Tuyên.

KHÁM PHÁ

1 Tìm hiểu những việc làm để giúp đỡ những bạn có hoàn cảnh khó khăn.

Chia sẻ những việc em đã làm để giúp đỡ bạn có hoàn cảnh khó khăn:

- Hoàn cảnh của bạn mà em đã giúp đỡ;
- Việc em đã làm để giúp đỡ bạn;
- Cảm xúc của em sau khi giúp đỡ bạn.

2 Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện yêu cầu:

– Kể tên một số hoạt động chia sẻ yêu thương, việc thiện nguyện ở Ninh Bình.

– Lập kế hoạch thực hiện một hoạt động thiện nguyện phù hợp.

Phát huy truyền thống tương thân tương ái, người dân ở Ninh Bình tích cực tham gia nhiều hoạt động thiện nguyện, đồng thời luôn giáo dục thế hệ trẻ thực hiện những việc làm để chia sẻ yêu thương và nâng cao trách nhiệm với cộng đồng, xã hội. Nhiều phong trào, cuộc vận động đã mang lại những giá trị tốt đẹp như: “Tết vì người nghèo và nạn nhân chất độc da cam”; “Tháng Nhân đạo”; “Mỗi tổ chức, mỗi cá nhân gắn với một địa chỉ nhân đạo”... Những hoạt động thiện nguyện luôn được các nhà trường hưởng ứng, phát động, thu hút nhiều thế hệ học sinh tham gia như: chương trình “Trường tới trường – Trao tặng yêu thương”; “Cùng em đến trường – nâng bước những giấc mơ”... Đặc biệt, vào dịp Tết cổ truyền, các trường học của tỉnh Ninh Bình thường xuyên tổ chức chương trình “Tết nhân ái – Xuân yêu thương”... để học sinh được thực hiện những việc làm chia sẻ yêu thương phù hợp lứa tuổi.

Hình 8.1. Phong trào “Nuôi heo đất”
tại Trường Tiểu học Vĩnh Trụ, xã Vĩnh Trụ

Hình 8.2. Chương trình “Tết xum vầy – Xuân yêu thương” Trường Tiểu học Giao Thủy, xã Giao Thủy

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Nêu việc em làm khi gặp những tình huống dưới đây:

Tình huống 1

Do ảnh hưởng của mưa bão, nhà của Lan và Khải bị ngập, sách vở của hai bạn bị ướt hết.

Nếu là bạn của Lan và Khải, em sẽ làm gì để giúp đỡ hai bạn?

Tình huống 2

Trong lúc đá bóng, Nam không may bị ngã và đau chân. Thủy thấy Nam đi tập tễnh, phải vịn vào hành lang.

Nếu là Thủy, em sẽ làm gì để giúp Nam?

2 Xây dựng kế hoạch thực hiện một hoạt động nhân đạo phù hợp lứa tuổi.

KẾ HOẠCH THỰC HIỆN HOẠT ĐỘNG NHÂN ĐẠO				
TT	Việc làm	Thời gian	Người cùng thực hiện	Dự kiến kết quả
1	Giúp bạn vùng lũ	?	?	?
...	?	?	?	?

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

1 Thực hiện việc làm nhân đạo theo kế hoạch đã xây dựng.

2 Viết lại những cảm xúc của bản thân sau khi đã tham gia việc làm thiện nguyện.

CHỦ ĐỀ 9

DANH LAM THẮNG CẢNH

KHỞI ĐỘNG, KẾT NỐI

Tham gia trò chơi *Tìm ô chữ* để nêu tên 3 danh lam thắng cảnh tiêu biểu ở Ninh Bình.

N	Ú	I	N	G	Ă	M	L	O	G
P	H	Á	T	D	I	Ệ	M	K	E
Q	L	B	T	P	K	Ễ	M	T	R
P	K	P	M	Q	T	E	Ô	H	S
B	Á	T	C	Ả	N	H	S	Ơ	N
Á	K	Q	Ố	P	Â	I	A	L	Q
I	Â	K	C	Ồ	N	N	G	Ạ	N
Đ	P	K	S	L	Ơ	H	T	P	T
Í	T	R	À	N	G	A	N	P	K

KHÁM PHÁ

1 Mô tả vị trí, đặc điểm của một số danh lam thắng cảnh ở Ninh Bình.

BÁT CẢNH SƠN

Hình 9.1. Một góc Bát Cảnh Sơn

Bát Cảnh Sơn – một thắng cảnh gồm có: dãy núi Bát Cảnh Sơn chạy dọc bờ sông Đáy và đền Tiên Ông, chùa Tam Giáo. Núi Tượng Lĩnh là điểm đầu tiên của dãy núi Bát Cảnh Sơn, núi cao khoảng 200m, có hình dáng giống con voi quỳ.

Nằm giữa lưng chừng núi là đền Tiên Ông có hồ nước lớn hình bán nguyệt phía trước. Trên các dãy núi có nhiều hang động lớn nhỏ như hang Dơi, hang Bạc, hang Vàng...

Với cảnh quan thiên nhiên kì thú và những dấu tích xưa còn lại, quần thể Bát Cảnh Sơn đã trở thành một điểm du lịch sinh thái - văn hoá hấp dẫn trên mảnh đất Ninh Bình.

2 Tìm hiểu ý nghĩa, vai trò của danh lam thắng cảnh đối với tỉnh Ninh Bình.

Ninh Bình là miền đất nổi tiếng với nhiều danh lam, thắng cảnh tạo nên vẻ đẹp đặc sắc của địa phương vùng đồng bằng Bắc bộ. Tiêu biểu là quần thể danh thắng Tràng An, vườn quốc gia Cúc Phương, khu du lịch sinh thái vườn chim Thung Nham, vườn quốc gia Xuân Thủy, Bát Cảnh Sơn ... Danh lam thắng cảnh của Ninh Bình có ý nghĩa đem lại những giá trị về phát triển kinh tế du lịch, là nơi lưu giữ lịch sử lâu đời của dân tộc đồng thời góp phần quan trọng trong việc bảo vệ môi trường sinh thái, bảo tồn đa dạng sinh học, duy trì cân bằng tự nhiên giúp hạn chế tác động của biến đổi khí hậu. Các danh lam thắng cảnh ở Ninh Bình còn là nơi bảo tồn các loài động vật quý hiếm.

LUYỆN TẬP, THỰC HÀNH

1 Thực hành giới thiệu về danh lam thắng cảnh ở Ninh Bình.

- Tên danh lam thắng cảnh;
- Những đặc điểm nổi bật;
- Một số chỉ dẫn khi đến tham quan du lịch.

2 Sắm vai xử lý tình huống.

Tình huống 1

Cả lớp được cô giáo đưa đi tham quan chùa Long Đọi Sơn. Mọi người đều hào hứng nghe cô giới thiệu về cảnh vật ở chùa. Khi cô giáo đang giới thiệu về bia Sùng Thiện Diên Linh, Bông rủ Tít khắc tên mình lên bia để chứng tỏ mình đã tới đây.

Nếu là Tít, em sẽ nói gì với Bông?

Tình huống 2

Hai chị em Bống và Bo được bố đưa đi tham quan ở Tràng An. Khi đến bến thuyền, mọi người đều mặc áo phao chỉ có Bo là không chịu mặc vì sợ nóng.

Nếu là Bống, em sẽ khuyên Bo điều gì?

VẬN DỤNG, MỞ RỘNG

1 Cùng người thân lập kế hoạch tham quan một danh lam thắng cảnh ở Ninh Bình.

Gợi ý:

- Tên, địa điểm của danh lam thắng cảnh;
- Thời gian, phương tiện đi tham quan;
- Những đồ dùng cần chuẩn bị;
- Những lưu ý khi đến tham quan danh lam thắng cảnh.

2 Vẽ tranh (hoặc làm poster) quảng bá về danh lam thắng cảnh ở Ninh Bình.

GIẢI THÍCH THUẬT NGỮ

Thuật ngữ	Nghĩa	Trang
dự trữ	Trữ sẵn để dùng khi cần đến.	
lưỡng cư	Động vật có xương sống sinh ra ở nước nhưng sống ở trên cạn, như ếch, nhái,...	
gia vị	Thứ cho thêm vào món ăn để tăng vị thêm ngon, như hành, ớt, tiêu,...	
trữ lượng	Lượng khoáng sản hoặc nói chung những gì có ích trong thiên nhiên mà còn chưa khai thác, dự tính có trong một vùng.	
cục bộ	Một bộ phận nào đó của toàn bộ tình hình.	
dăm	Mảnh vật liệu thường là tre, gỗ, nhỏ và mỏng.	
tang (trống)	Thân hoặc thành bầu cộng hưởng của trống.	
hành quân	(Đơn vị quân đội) di chuyển từ nơi này đến nơi khác theo đội hình nhằm mục đích nhất định.	
khao thưởng	Cho ăn uống đặc biệt để thưởng công.	
cổ đô	Thủ đô từ thời xưa.	
sinh thái	Quan hệ giữa sinh vật, kể cả người và môi trường.	

BẢN QUYỀN HÌNH ẢNH

Hình ảnh	Trang	Nguồn
Hình trang 5	5	Ninh Mạnh Thắng
Hình 1.4	6	Internet
Hình 1.5	7	Ninh Mạnh Thắng
Hình 1.6	7	Trung tâm bảo tồn Cúc Phương
Hình 1.7	7	Hoàng Thị Tĩnh
Hình 1.8	8	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 1.9	8	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 1.10	9	Báo Ninh Bình
Hình 1.11	9	Báo Ninh Bình
Hình 1.12	10	Ninh Mạnh Thắng
Hình 2.1; 2.2	12	Phạm Xuân Thủy
Hình 2.4	13	Trường TH Hải Vân
Hình 2.5	13	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 2.6	14	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.7	15	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.8	15	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.9	15	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.10	16	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.11	16	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.12	16	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.13	16	Phạm Thị Hải Yến
Hình 2.14	17	Ninh Mạnh Thắng
Hình 2.15	18	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 2.16	18	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 3.1	21	Tài liệu GD&P Hà Nam

Hình ảnh	Trang	Nguồn
Hình 3.5	26	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 3.6	26	Sở GD&ĐT Ninh Bình
Hình 4.4	26	Intrenet
Hình 5.1	29	Trần Viết Dư
Hình	30	Trần Viết Dư
Hình 5.2	31	Trần Viết Dư
Hình 5.3	31	Báo Ninh Bình
Hình 6.5	34	Báo Ninh Bình
Hình 6.6	34	Báo Ninh Bình
Hình 6.7	35	Ninh Mạnh Thắng
Hình 6.8	35	
Hình 7.1	40	Trường Tiểu học Bắc Lý
Hình 7.2	41	Trường Tiểu học Tràng An
Hình 7.3	42	Trường Tiểu học A Châu Sơn
Hình 8.1	45	Nguyễn Văn Toàn
Hình 8.2	45	Trường Tiểu học Lê Hồng Phong
Hình 8.3	46	Trường Tiểu học Vĩnh Trụ
Hình 8.5	47	Trường Tiểu học Phú Sơn
Hình 9.1	50	Tài liệu GD&P Hà Nam
Hình 9.2	50	Tài liệu GD&P Hà Nam